

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu **o maloleté deti K., S.**, nar. X. a **H.**, nar. X., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, deti rodičov, matky **Ing. V. K.**, bytom B., zastúpenej JUDr. I. Z., advokátkou v B., a otca **Ing. I. K.**, bytom B., zastúpeného JUDr. T. Č., advokátkou v B., **o nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 20 P 410/2012, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2013 sp. zn. 11 CoP 48/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava V uznesením zo 4. decembra 2012 č.k. 20 P 410/2012-27 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil matke dočasne do právoplatného rozhodnutia vo veci samej v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom na čas po rozvode manželstva, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 20 P 325/2012, odovzdať maloleté deti K., S., nar. X. a H., nar. X. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov s tým, že osobnú starostlivosť o maloleté deti bude zabezpečovať otec od štvrtka od 18:00 hod. nepárneho kalendárneho týždňa do štvrtka nasledujúceho párneho kalendárneho týždňa do 18:00 hod., kedy si deti v mieste jeho bydliska prevezme matka a matka od štvrtka od 18:00 hod. každého párneho kalendárneho týždňa do štvrtka nasledujúceho nepárneho kalendárneho týždňa do 18:00 hod., kedy si maloleté deti prevezme otec v mieste aktuálneho pobytu matky s tým, že každý z rodičov je povinný deti v stanovenom čase odovzdať do osobnej starostlivosti druhého rodiča spolu s ich osobnými

vecami a deti riadne pripraviť. Počas nasledujúcich školských Vianočných prázdnin styk rodiča, ktorý právne nemá deti vo svojej starostlivosti, upravil tak, že matka je oprávnená stretnúť sa s deťmi od pondelka 24.12.2012 od 17:30 hod. do utorka 25.12.2012 do 15:30 hod. a otec od pondelka 31.12.2012 od 17:30 hod. do utorka 01.01.2013 do 15:30 hod. Rodičom uložil povinnosť v stanovenom čase začiatku styku odovzdať deti druhému rodičovi na stretnutie riadne pripravené. Vo zvyšku návrh otca zamietol. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na dlhodobu pretrvávajúce neusporiadané vzťahy rodičov mal za to, že je potrebné pred meritórnym rozhodnutím vo veci samej predbežne upraviť ich právne pomery voči spoločným deťom. Vyslovil názor, že predbežná úprava je nanajvýš dôvodná, keď stav bez relevantnej úpravy trvá po dobu viac ako dvoch rokov. Z rozhodovacej činnosti je súdu známe, že výrok rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 28. mája 2010 č.k. 8 C 422/2009-94 v časti úpravy rodičovských práv a povinností voči maloletým v konaní spojenom s konaním o rozvode manželstva bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 8. februára 2011 sp. zn. 8 Co 337/2010 zrušený, vec bola vrátená na ďalšie konanie. Nakoľko v súčasnej dobe sa spis nachádza na dovolacom súde, nie je možné vysloviť predpoklad, kedy dôjde k rozhodnutiu vo veci samej. Z obsahu návrhu, ako aj z predchádzajúcich rozhodnutí a početných návrhoch na nariadenie predbežných opatrení, ktoré sú súdu známe z jeho rozhodovacej činnosti je zrejmé, že rodičia sa nevedia bezproblémovo dohodnúť na pravidelnom a rovnocennom styku s deťmi, ani na ďalšom výkone ich rodičovských práv. Styk prebieha živelne, po obdobiach viac menej pravidelných stretnutí dochádza medzi rodičmi ku konfrontácii, či podmieňovaniu styku zo strany matky plnením iných rodičovských povinností. Napätá konfliktná situácia medzi rodičmi vyplývajúca z absencie jednoznačných a obomi rodičmi rešpektovaných pravidiel nepochybne mimoriadne negatívne vplýva na maloleté deti. Takéto správanie rodičov nie je na prospech maloletých detí, ktoré sú zjavne absolútne neprípustne používané ako prostriedky vzájomného boja v rukách svojich rodičov. Pri rozhodovaní zohľadnil, že otec sa o deti zaujíma a ani v predchádzajúcom konaní nebol spochybnený pozitívny vzťah detí k otcovi. Z obsahu návrhu, ako aj predchádzajúceho konania totiž vyplynulo, že v minulosti rodičia po dobu cca jedného roka zabezpečovali starostlivosť o deti na základe ich neformálnej dohody formou striedavej starostlivosti a to zjavne bez závažnejších problémov. Z doposiaľ vykonaného dokazovania nemožno jednoznačne ustáliť, či niektorý z rodičov má vhodnejšie podmienky, či predpoklady na starostlivosť o deti, resp. či deti preferujú niektorého z rodičov, alebo iné dôvody, kvôli ktorým by prichádzalo do úvahy predbežné zverenie detí jednému z rodičov

a úprava styku druhému rodičovi, keďže je v konaní jednoznačne potrebné sledovať záujem maloletých detí a ich právo na zachovanie vzťahu k oboj rodičom, ako aj právo na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, za zohľadnenia veku, psychickej a emociálnej vyspelosti maloletých. Predbežne mal teda súd za dostatočne preukázané, že rodičia majú porovnateľné podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté deti. Keďže žiaden z rodičov nebol pozbavený rodičovských práv, súd dospel k záveru, že až do meritórneho rozhodnutia súdu je pre obe deti najvhodnejšou formou starostlivosti práve striedavá starostlivosť, keď týmto spôsobom bude najlepšie zabezpečené rovnaké právo oboch rodičov k deťom, ako aj právo detí na starostlivosť oboch rodičov a nedôjde k ohrozeniu zníženia kvality vzťahu maloletých ani k jednému z rodičov, ani kvality vzťahu medzi deťmi navzájom. Pri určení začiatku týždňových intervalov súd vychádzal z obsahu návrhu, keď predpokladal, že v čase striedania si detí bol toto model, ku ktorému dospeli obaja rodičia po vzájomnej dohode. Pokiaľ išlo o návrh otca, aby sa striedavá starostlivosť vykonávala na adrese miesta evidovaného trvalého pobytu detí, t.j. na adrese G., takáto úprava podľa názoru súdu neprichádzala do úvahy, keď je v rozpore so samotnou podstatou striedavej starostlivosti, spočívajúcej práve na pravidelnom striedaní miesta pobytu detí, keď sa právo detí na oboch rodičov a teda zachovanie emociálnej stability nadraduje nad ich potrebu stability prostredia, v ktorom vyrastajú. Druhého rodiča, v danom prípade matku, nemožno nútiť, aby zabezpečovala starostlivosť o deti v prostredí, z ktorého v dôsledku rozpadu manželstva z vlastnej vôle odišla. Navyše pri narušených vzťahoch rodičov by takáto situácia jednoznačne nebola na prospech maloletých detí, keďže by sa neúmerne zvýšilo rizikom že budú vystavené pretrvávajúcim vzájomným konfliktom rodičov. Rovnako by bolo v rozpore so záujmami detí v súčasnej dobe akýmkoľvek spôsobom bez vykonaného dokazovania zasahovať do rozbehnutého procesu vzdelávania. Eventuálna zmena školy by však mala byť riešená v samostatnom meritórnem konaní na návrh jedného z rodičov v zmysle § 35 Zákona o rodine. Navyše otec pri podaní návrhu neosvedčil žiadne konkrétne skutočnosti svedčiacie o nebezpečenstve bezprostredne hroziacej ujmy maloletým, z ktorých by vyplývala nutnosť nariadiť predbežné opatrenie, či už ohľadom zmeny školy, resp. predškolského zariadenia, zdravotnej starostlivosti, alebo zákazu stretávať sa so súčasným partnerom matky, či zákazu vycestovať s deťmi bez súhlasu druhého rodiča. Pokiaľ otec žiadal nariadiť výsluch detí, prvostupňový súd poukázal na charakter inštitútu predbežného opatrenia, v rámci ktorého sa dokazovanie nevykonáva. Výsluch maloletých detí teda bude možné uskutočniť až v rámci dokazovania v konaní vo veci samej. Doposiaľ

k nemu nedošlo z dôvodu predlžovania sporu práve v dôsledku podávania množstva návrhov na predbežnú úpravu pomerov a následne riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov voči rozhodnutiam o predbežných opatreniach a procesným rozhodnutiam, ktorým sa súd musel zaoberať. Pokiaľ ide o zamietajúcu časť návrhu, súd tento zamietol v časti primárneho petitu, ktorý smeroval k zvereniu detí do osobnej starostlivosti otca, zmenu školského zariadenia a lekárskej starostlivosti a zákazu styku s p. J. A. a vycestovaniu detí a tiež v podstatnej časti subsidiárneho petitu, v časti v ktorej sa kryl s hlavným petitom a tiež v časti, v ktorej otec v rozpore s dočasným charakterom predbežného opatrenia požadoval konkrétnu úpravu starostlivosti počas sviatkov a školských prázdnin do budúcnosti. Záverom apeloval na rodičov, aby si uvedomili, že deti nie sú majetkom ani jedného z nich. Je na ich zodpovednosti, aby dokázali nadradiť záujem detí nad vlastné záujmy a vzájomné nespracované negatívne postoje, prameniace v dôvodoch ukončenia ich spolužitia. Súčasne nabádal rodičov, aby sa pokúsili v otázkach úpravy ich rodičovských práv a povinností voči maloletým deťom dospieť k takému modelu, ktorý uprednostní záujem detí a zároveň bude rešpektovať aj práva oboch rodičov, ktorí sú si v rozsahu a výkone rodičovských práv rovnocenní.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie matky uznesením z 26. februára 2013 sp. zn. 11 CoP 48/2013 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh otca na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. V dôvodoch rozhodnutia poukázal na to, že na rozdiel od súdu prvého stupňa (ktorý svoje rozhodnutie založil na potrebe dočasnej úpravy vzhľadom k tomu, že tieto doposiaľ upravené neboli, pričom s poukazom na pozitívny vzťah detí k otcovi, skutočnosť, že obaja rodičia majú porovnateľné podmienky na zabezpečovanie osobnej starostlivosti o deti, ako aj zabezpečenie rovnakého práva oboch rodičov k deťom a práva detí na oboch rodičov, je najvhodnejšou formou starostlivosti práve striedavá starostlivosť) dospel k inému právnomu záveru, aj keď sa v zásade stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že doposiaľ neupravené právne vzťahy rodičov k deťom prinášajú so sebou mnohé negatíva, prameniace z narušených vzťahov medzi rodičmi a najmä rozdielneho názoru rodičov na zabezpečovanie formy starostlivosti o deti. Podľa obsahu spisu je zrejmé, že faktickú starostlivosť o deti po odchode matky s deťmi zo spoločnej domácnosti na G. zabezpečuje matka, otec sa s deťmi pravidelne stretáva každý druhý víkend a minimálne dvakrát v týždni, maloletá H. po skončení materskej dovolenky matky od 03.09.2012 navštevuje materskú školu G., maloletý S. od septembra 2011 navštevuje

Základnú školu T.. Z hodnotenia detí označenou tak materskou ako aj základnou školou je zrejmé, že neusporiadané vzťahy medzi rodičmi nemajú vplyv na ich psychický, či fyzický vývoj, rovnako nemožno zaujať názor, že doposiaľ neupravené pomery rodičov k deťom by boli na neprospech detí v takom rozsahu, že by si vyžadovali potrebu okamžitej úpravy odovzdaním detí do striedavej starostlivosti oboch rodičov, a to bez vykonania náležitého dokazovania, ktoré sa v danej veci javí ako nevyhnutné, najmä s poukazom na predstavu otca o spôsobe výkonu striedavej starostlivosti a jeho neschopnosti akceptovať fakt začlenenia detí do predškolského zariadenia u maloletej H. a základnej školy u maloletého S., čo otec jednoznačne preukázal tým, že po nariadení predbežného opatrenia uznesením zo dňa 04.12.2012 prihlásil maloletú H. do materskej školy na R., ktorú maloletá od 07.01.2013 navštevuje v týždni, v ktorom starostlivosť o deti zabezpečuje otec. Z obsahu spisu nie je zrejmé, či a aké kroky podniká otec aj smerom k zmene základnej školy maloletého S., rozhodne však treba konštatovať, že takéto konanie otca do skončenia konania vo veci samej nie je v záujme maloletých detí. Poukázal na to, že s nariadenou formou striedavej starostlivosti vyjadrili nakoniec nespokojnosť obaja rodičia, matka podaním odvolania, kolízny opatrovník maloletých detí vyjadrením k odvolaniu, otec podaním ďalšieho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia 28.12.2012 vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 20 P 1/2013, ktorým napriek zamietnutiu jeho návrhu v časti, aby sa striedavá starostlivosť vykonávala na adrese G., sa tejto opätovne dožaduje. Z uvedeného mal odvolací súd za zrejmé, že konanie otca nie je v záujme maloletých detí, naopak je v rozpore s ich záujmami, najmä u maloletej H., ktorá v dôsledku takéhoto konania otca od 07.01.2013 v týždenných intervaloch navštevuje dve materské školy. Na zaujatie objektívneho stanoviska k forme výkonu rodičovských práv a povinností, tak aby zohľadňovala ako záujmy maloletých detí, tak aj práva rodičov je v danej veci nevyhnutné vykonať náležité dokazovanie. Toto však neustále znemožňuje otec práve podávaním množstva návrhov na nariadenie predbežných opatrení, ktorými sa súdy musia zaoberať a o nich rozhodovať. Je preto v prvom rade na otcovi, aby dal priestor súdu na vykonanie dokazovania, ktorého sa navyše sám dožaduje, tak aby konečné rozhodnutie súdu zodpovedalo jednotlivým ustanoveniam Zákona o rodine, tak aj jednotlivým ustanoveniam príslušných Dohovorov, na ktoré otec vo svojich návrhoch a podaniach poukazuje.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu (a súčasne proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20. marca 2013 sp. zn. 11 CoP 103/2013 – pozn. dovolacieho súdu) podal

dovolanie otec maloletých detí, navrhol ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. d/ a e/ O.s.p. a podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. a rozhodnutie je nezákonné a v rozpore s legislatívou Slovenskej republiky a medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná. Podstatná časť rozsiahleho dovolania otec maloletých detí venoval opisu skutkových okolností a chronologickému postupu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 8 C 422/2009. Konkrétne k dovolaním napadnutému uzneseniu uviedol, že týmto rozhodnutím odvolací súd opakovane v priebehu 10 mesiacov zrušil právo maloletých detí na rovnocennú a rovnoprávnú starostlivosť oboch rodičov v zmysle Zákona o rodine, Listiny ľudských práv a slobôd, protokolu č. 7, čl. 5 EU Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Ústavy Slovenskej republiky a čl. 9 Dohovoru o právach dieťaťa. Odvolaciemu súdu vytkol, že do identifikačných údajov v záhlaví nezákonného uznesenia vložil pojem „deti bytom u matky“, čo slúži pre neoprávnený zápis maloletých detí do školských zariadení mimo miesta trvalého bydliska a čo matka zneužíva na prezentovanie stavu, „že súdom je nariadený pobyt detí u jej matky na Z.“. Vytkol, že súd doposiaľ nevykonal jeden jediný dôkaz, procesnými účelovými chybami spôsobuje prietahy v konaní. Toto rozhodnutie vyniesol odvolací súd napriek tomu, že ešte nebolo Najvyšším súdom Slovenskej republiky rozhodnuté v konaniach 5 Cdo 297/2012 a 5 Cdo 298/2012, ktorými Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30.4.2010 sp. zn. 14 Co 122/2012 až 14 Co 125/2012. Odvolací súd tak napriek neprekonateľnej prekážke konania, kedy v tej istej veci začalo konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky a nebolo ešte ukončené, nezákonne rozhodol. Odvolaciemu súdu ďalej vytkol, že „deklaruje v odvolacom konaní č.k. 11 CoP 48/2013-94, že rozhodoval zo spisu. Vzhľadom na skutočnosť, že spis č.k. 8 C/422/2009 (897 strán) a spis 20P/265/2012 sa nachádzal na NS SR, spis 22P/134/2010 nebol odvolacím súdom dožiadaný, odvolací súd rozhodoval len na základe: a) návrhu navrhovateľa b) odvolania odporkyne zo dňa 4.1.2013 c) vyjadrenia sa navrhovateľa k odvolaniu odporkyne“. Rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, nezákonné a diskriminačné, čím bolo odvolacím súdom odmietnuté základné právo navrhovateľa a maloletých detí na spravodlivý súdny proces. Okrem chronologického popisu konania, ohovárania, napádania a osočovania navrhovateľa, že svojim konaním koná proti záujmu detí, odôvodňujúc zamietnutie zákonného nároku maloletých detí len na základe dojmov učiteliek z materskej školy, základnej školy a ošetrojúcej lekárky, ktoré svojim nezákonným konaním obmedzujú osobnú slobodu maloletých detí, nie je v uznesení

odvolacieho súdu jedna logická veta a ani náznak plnenia si zákonnej povinnosti odvolacieho súdu, čo je prejavom disciplinárnej zodpovednosti sudcu.

Matka maloletých detí vo vyjadrení k dovolaniu otca uviedla, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne s tým, že súd vychádzal zo správnych skutkových zistení a vec správne právne posúdil. Vychádzajúc z ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. má za to, že dovolanie proti tomuto rozhodnutiu ani nie je prípustné, pričom vyslovila názor, že zo strany prvostupňového ani odvolacieho súdu neboli porušené žiadne procesné práva otca maloletých detí, čo by zakladalo prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Kolízny opatrovník maloletých detí vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že „dovolanie otca detí nepodporujeme“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243 ods. 3 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.) alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho

vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanvej veci dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, teda uznesenie vykazujúce znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania otca maloletých detí z § 239 O.s.p. nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd však nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 O.s.p. Nezistil ani podmienky prípustnosti dovolania, tvrdené dovolateľom, podľa § 237 písm. d/ a e/ O.s.p. a v konečnom dôsledku podľa § 237 písm. f/ O.s.p., na ktoré zrejme poukazoval dovolateľ prostredníctvom tvrdenia o odmietnutí jeho i maloletých detí základného práva na spravodlivý proces.

Otec maloletých detí ako prvú namietal existenciu procesnej vady v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho

súdu ak v tej istej veci sa už prv rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konať. Konkrétne namietal, že odvolací súd vydal napadnuté uznesenie napriek neprekonateľnej prekážke konania, kedy v tej istej veci začalo konanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 5 Cdo 297/2012 a 5 Cdo 298/2012 a nebolo ešte skončené.

Prekážku prv začatého súdneho konania (litispendencia) upravuje ustanovenie § 83 O.s.p. Táto prekážka zabraňuje, aby na súde prebiehalo iné súdne konanie v tej istej veci. Vzniká (je daná vtedy), ak na ktoromkoľvek súde Slovenskej republiky je začaté konanie, ktoré má rovnakých účastníkov, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých sa odvodzuje právo. Ak nie je splnený čo len jeden z uvedených znakov, nejde o tú istú vec.

Je síce pravdou, že v preskúmvanej veci odvolací súd vydal napadnuté uznesenie skôr, ako Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 297/2012, 5 Cdo 298/2012 rozhodol o dovolaniach otca maloletých detí proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2012 sp. zn. 14 Co 122 až 125/2012 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 16. augusta 2012 sp. zn. 8 Co 265/2012, z ktorých rozhodnutí boli rozhodnutiami o návrhoch otca maloletých detí na nariadenie predbežného opatrenia uznesenia odvolacieho súdu sp. zn. 14 Co 123/2012, 14 Co 124/2012 a 8 Co 265/2012, v uvedených konaniach sú rovnakí účastníci a v zásade sú uvádzané i rovnaké skutkové okolnosti, od ktorých otec maloletých detí odvodzuje svoje právo, ako však vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. marca 2013 sp. zn. 5 Cdo 297/2012, 5 Cdo 298/2012, predmet konania, ako žalobný nárok (žalobný petit), ktorý sa má stať súčasťou výroku rozhodnutia, ak súd žalobe vyhovie, vo vyššie uvedených konaniach pred odvolacím súdom sp. zn. 14 Co 123/2012, 14 Co 124/2012 a 8 Co 265/2012, nie je rovnaký ako predmet konania v prejednávanej veci. Preto dovolací súd dospel k záveru, že otec maloletých detí namietal existenciu procesnej vady v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. neopodstatnene.

Ďalej otec maloletých detí namietal existenciu procesnej vady v zmysle § 237 písm. e/ O.s.p., t.j., že sa nepodal návrh na začatie konanie, hoci podľa zákona bol potrebný. Ani táto námietka otca maloletých detí nie je opodstatnená, keďže dovolaním napadnuté uznesenie

odvolacieho súdu je rozhodnutím o otcom maloletých detí podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Zo spisu však nemožno vyvodit', že by súdy v prejednávanvej veci v prípade dovolateľa nerešpektovali niektoré z týchto práv.

Základné právo účastníka súdneho konania na spravodlivý proces zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Postup odvolacieho súdu namietaný otcom maloletých detí v prejednávanej veci, z ktorého v dovolaní vyvodzuje odmietnutie jeho (i maloletých detí) základného práva na spravodlivý proces nemožno podľa názoru dovolacieho súdu považovať za procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia uvedené tvrdenia dovolateľa, o ktoré opiera prípustnosť dovolania sú vo svojej podstate námietkou (okrem toho aj samostatne uplatnenou), že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktoré síce Občiansky súdny poriadok považuje za prípustné dovolacie dôvody (ktoré možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), avšak samotná iná procesná vada, ani samotné nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie otca maloletých detí podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/

O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal ďalšími okolnosťami, z ktorých otec maloletých detí vyvodzuje opodstatnenosť svojich dovolacích námietok.

O náhrade trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. septembra 2013

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková